

50 Aar, hvor længe det nu er. Og jeg vil spørge: Med hvad Grund skulde man vente, at man lettere kunde komme over disse Spørgsmaal paa et lille, begrænset Omraade end paa det langt større og vigtigere?

Derfor mener jeg, at da Reformen i alle Henseender er et Fremskridt, som den foreligger, og da man ikke kan vente en Løsning af de store Spørgsmaal, som man nødvendigvis maa tage op, naar man vil aflevere en forsvarlig Bearbejdelse af den militære Retspleje, og vil have medoptaget ny store Principper, og da man ikke kan have større Udsigt til Fremgang her for disse Spørgsmaal, end naar de skulle behandles ved den borgerlige Retspleje, og da endvidere denne Reform — uden Hensyn til, at den højttærede Minister har lovet det, hvad jeg for øvrigt lægger megen Vægt paa —, saasnart den borgerlige Retspleje reformeres, vil fremtvinge en Reform af den kriminelle Retspleje ved de militære Retter, kan jeg ikke ønske, at man gaar videre og derved sætter denne Reform i Fare. Jeg maa maaske udtrykkelig bemærke, at skønt jeg sætter overmaade høj Pris paa Ministerens gode Mening, er det ikke Hensynet hertil og endnu mindre Hensynet til Landstinget, der gør, at jeg fraraader denne Forandring. Jeg mener nemlig, at det er Hensyn, som man ikke blot ikke er forpligtet til, men ikke en Gang er berettiget til at tage. Jeg har kun taget Hensyn til, hvad jeg mener er rigtigt.

Jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at jeg selv har stillet et Forslag, som det dog ikke er lykkedes mig at faa Flertallet til at gaa med til. Det gaar ud paa, at de Straffesager, der anlægges af private Borgere imod Militæret, skulle henhøre under borgerlige Domstole. Man kan jo vist ikke nægte, at Sagens Natur taler i høj Grad for det. Vilde det dog ikke være forskrækkelig urimeligt, at naar en Officer f. Eks. har en Villa, og han afspærmer en Vej ved at sætte en Bom tværs over Vejen, og en af os andre finde sig fornærmet derved, og vi søge ham for hans Selvtægt til f. Eks. at betale en Bøde, saa skal man gaa til militær Ret. Jeg tænker mig disse 13 ulykkelige militære sidde og dømme om disse Spørgsmaal, der for det meste drejer sig om Hævd, gamle Dokumenter og alt saadant noget, som aldeles ikke egner sig til at behandles ved en Krigsret. Specielt den Procedure, som er indført ved Krigsretterne, egner sig aldeles ikke dertil. Saa-

danne Tilfælde vil det være helt urimeligt at lade en Krigsret behandle. Det samme gælder, naar f. Eks. en Officer fornærmer en Borger i en Avis. Det høje Ting ved jo, at naar en Borger fornærmer en Officer i en Avis, saa hører Sagen under civil, under borgerlig Domstol, altsaa Officerens militære Ære kan han her ikke særligt gøre gældende for sine Standsfæller, her maa han gaa til den borgerlige Ret for at faa den Borger, som formentlig har fornærmet ham, idømt Bøde eller anden Straf. Nu skal jeg ikke nægte, at det forekommer mig, at naar den militære Ære eller Standsfølelse, hvad man vil kalde det, de særligt militære Hensyn, kan taale at komme for en borgerlig Ret, naar en Officer er bleven fornærmet af en borgerlig, saa maa den saa meget mere eller lige saa meget kunne taale, naar en eller anden militær har fornærmet en civil, f. Eks. ved Avisskriverier, ved mundtlige Injurier eller paa anden Maade, at man søger ham ved den borgerlige Ret.

Det er sandt nok, det ved man jo godt, at en saadan Sag, skønt den tager sig rent privat ud, dog kan indeholde et Moment, som interesserer Militæret eller det offentlige. Ganske vist, men det kan der være ved enhver Sag. Hvad sige f. Eks. de ærede Herrer, hvis vi tænke os en Sag, hvor en Officer indtaler et Tilgodehavende, han har, og Debitor saa under denne Sag møder frem og siger, at Officeren har drevet Aager. Aager er jo noget, der ikke kan paadømmes af Krigsretten. Aager er jo ikke strafbar, undertagen den er forbunden med Pant i fast Ejendom, og kan aldeles ikke komme for Krigsret, men jeg skulde dog tro, at det vilde interessere den paagældende Officers Standsfæller og den militære Styrelse. Vi kunne ogsaa tænke os et Tilfælde, som ligger noget nærmere, f. Eks. at en Officer eller en Underofficer bliver sagsøgt til at betale sin Skrædderregning, og han saa møder og gør Umyndighedsindsigelse gældende. Jeg ved ikke, om det er med Rette eller med Urette, men den almindelige Moral siger, at naar det ikke drejer sig om Pengelaan til umyndiges Fornøjelse eller Ødelæggelse, men blot om, at en eller anden Mand vil have sine Penge for levede Varer, saa er det ikke rigtigt honnet at fremkomme med Umyndighedsindsigelse. Jeg tror nok, at naar et saadant Tilfælde indtræffer, vilde det interessere og ogsaa vedrøre hans militære Stilling, men der findes saa vidt mig bekendt ikke den mindste Hjemmel til at drage en saadan